

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 26 maja 2025 r.

znak sprawy: DSR-Vab.054.6.2025.DJ

Pan

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 9768 Pani Poseł Małgorzaty
Gromadzkiej w sprawie podjęcia działań mających na celu wprowadzenie
dedykowanych instrumentów finansowych dla sektora MŚP umożliwiających
budowę zamkniętych obiegów wody**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację przedstawiam następujące informacje w zakresie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

- 1. Czy Ministerstwa rozważają rozszerzenie obecnie istniejących możliwości wsparcia ekologicznych rozwiązań technicznych i technologicznych, takich jak budowa zamkniętych obiegów wody oraz biologicznych obiegów zamkniętych wody w projektach GOZ planowanych do realizacji zarówno na poziomie programów krajowych jak i regionalnych? Jeśli tak, to jakie zostaną podjęte kroki, w których programach i w jakim odstępie czasu planowane są przedmiotowe zmiany?**

Czy zapis dotyczący „potencjału rynkowego” (Rozporządzenie Komisji UE nr 651/2014, art. 47, tzw. GBER) może zostać zmieniony lub doprecyzowany, aby wykluczyć jego negatywny wpływ na przedsiębiorców starających się o wsparcie na oszczędzanie wody i podnoszenie efektywności ekonomicznej swoich biznesów?

Kierunki wsparcia udzielonego Polsce przez Unię Europejską

Na wstępie należy wyjaśnić, że kierunki wsparcia udzielonego Polsce przez Unię Europejską ustalone zostały w drodze negocjacji z Komisją Europejską zapisów Umowy Partnerstwa oraz wyników analiz ex-ante. Analizy te miały na celu jak najbardziej efektywne zaadresowanie zdiagnozowanych potrzeb w poszczególnych sektorach. W ramach pakietu propozycji zmian legislacyjnych dla polityki spójności w ramach przeglądu śródkresowego zapowiedziano dodanie możliwości finansowania działań nakierowanych na wzmacnianie odporności na deficyty wody w Celu Polityki 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa. Należy jednak podkreślić, że zmiany zaproponowane przez Komisję Europejską znajdują się obecnie w początkowej fazie procesu legislacyjnego. Oznacza to, że po ich publikacji nastąpią dalsze konsultacje i negocjacje między głównymi instytucjami Unii Europejskiej. Finalny kształt rozporządzeń będzie zależał od wyników tych prac. Dodatkowo, w ramach trwającego przeglądu śródkresowego polityki spójności państwa członkowskie będą mogły przeprogramować część swoich funduszy na lata 2021–2027, jednak ostateczne ustalenia dotyczące kierunków wsparcia będą musiały zostać uzgodnione w trakcie dalszych negocjacji i konsultacji.

W tym miejscu warto podkreślić, że prace nad kolejną perspektywą finansową po 2027 roku jeszcze się nie rozpoczęły. W związku z tym wszelkie decyzje dotyczące kierunków wsparcia dedykowanego przedsiębiorcom – w szczególności w kontekście inwestycji ukierunkowanych na ograniczanie strat wody oraz zamykanie jej obiegu – będą podejmowane na podstawie wyników negocjacji z Komisją Europejską, a także szczegółowych regulacji i rozporządzeń wydanych przez Komisję Europejską.

Wsparcie dla przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, i Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027

Programy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej już od kilku perspektyw finansowych kierują swoje wsparcie do przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym. W ramach sektora gospodarki odpadowej możliwe jest ewentualne zaprogramowanie wsparcia na działania związane z ograniczaniem strat wody i zamykaniem jej w obieg w przedsiębiorstwach. Dotychczas środki finansowe przeznaczone były m.in. na dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów wyznaczonych zasadami ochrony środowiska, na budowę instalacji do przetwarzania odpadów w procesie recyklingu, a także na zastosowanie nowych rozwiązań, służących optymalizacji procesów produkcyjnych, ograniczaniu ilości wytwarzanych odpadów, w tym ograniczaniu strat wody i zamykaniu jej w obieg.

Należy podkreślić, że środki finansowe kierowane do przedsiębiorców w zakresie gospodarki odpadami w każdej z perspektyw finansowych stanowią tylko jeden z kierunków wsparcia, przewidziany w dokumentach programowych. Co także istotne, potrzeby inwestycyjne w sektorze gospodarki odpadami są duże i znacznie przekraczają kwoty alokacji dedykowanych temu działaniu.

W obecnej perspektywie 2021-2027 w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko w działaniu Gospodarka odpadami oraz gospodarka o obiegu zamkniętym (Priorytet I Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności) zasadnicza część wsparcia przeznaczona została na wskazane powyżej cele, w tym na inwestycje w punkty selektywnej zbiórki odpadów, w instalacje do przetwarzania odpadów oraz rozwijanie recyklingu odpadów. Mają się one przyczyniać do dalszego rozwijania systemów zagospodarowania odpadów w Polsce, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami wynikającą z tzw. Ramowej dyrektywy o odpadach¹; pomogą także Polsce wywiązać się z obowiązków wynikających z dyrektyw UE.

Przewidziano także typy projektów dedykowane przedsiębiorcom:

- Rozwijanie recyklingu odpadów – wspieranie działań polegających na budowie, rozbudowie lub modernizacji istniejących instalacji odzysku odpadów (komunalnych, przemysłowych i handlowych) – nabór wniosków został zakończony.
- Optymalizacja gospodarki surowcami i odpadami w przedsiębiorstwach w celu realizacji założeń GOZ – wsparcie przedsięwzięć w zakresie racjonalizacji zasobochłonności prowadzonej działalności w przedsiębiorstwach w całym cyklu życia produktu lub usługi. W ramach działań uzupełniających w projektach możliwe jest wsparcie działań dotyczących ograniczenia zużycia wody w procesach technologicznych oraz zamknięciem jej w obieg. Działania te mogą być realizowane jako uzupełniający element składowy przedsięwzięć, których głównym celem będzie efektywność materiałowa procesów produkcji (nabór wniosków został już zakończony). Z informacji przekazanych przez Instytucję Pośredniczącą (Ministerstwo Klimatu i Środowiska) wynika, że zainteresowanie tym naborem nie było duże.

Wsparcie dla przedsiębiorców w ramach programu Fundusze Europejskie na Nowoczesną Gospodarkę 2021-2027 – Fundusz Technologii Krytycznych STEP

W tym miejscu należy także wspomnieć o inicjatywie Unii Europejskiej „Fundusz Technologii Krytycznych STEP (Strategic Technologies for Europe Platform)”. Ma ona na celu wzmocnienie suwerenności technologicznej i konkurencyjności UE poprzez inwestowanie w kluczowe technologie. Program koncentruje się na trzech strategicznych obszarach: technologiach cyfrowych, czystych i zasobooszczędnych technologiach oraz biotechnologii.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy

W kontekście trwających prac nad uruchomieniem inicjatywy STEP w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi niektórych przepisów rozporządzenia STEP², do dofinansowania kwalifikować się będą projekty dotyczące opracowania technologii oczyszczania wody, wpisujące się w czyste i zasobooszczędne technologie istotne dla STEP.

Programy regionalne na lata 2021-2027

W ramach programów regionalnych na lata 2021-2027, w programie realizowanym w Województwie Podlaskim w obszarze Wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej umożliwiono dofinansowanie projektów przedsiębiorstw, które mają na celu ograniczenie zużycia wody, jej recyrkulację oraz ponowne wykorzystanie.

Natomiast w pozostałych programach regionalnych dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym wsparcie koncentruje się głównie na działaniach mających na celu przekształcenie modelu gospodarczego z linearnego na cyrkularny poprzez wdrażanie technologii niskoodpadowych i rozwiązań umożliwiających maksymalne wykorzystanie wszystkich składników surowców.

Warto odnieść się także do specyfiki programów regionalnych, które charakteryzują się większą elastycznością w ustalaniu priorytetów inwestycyjnych. Wydane przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 7 grudnia 2023 r. rozporządzenie GOZ³ tworzy program pomocowy regulujący zasady udzielania przedsiębiorcom pomocy inwestycyjnej na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w ramach regionalnych programów perspektywy 2021-2027. Wdraża ono przepisy tzw. rozporządzenia GBER⁴ uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu⁵. Rozporządzenie nie określa w sposób szczegółowy dozwolonych typów projektów, które mogą się ubiegać o przewidzianą nim pomoc publiczną. Tworzy ono natomiast ramy regulacyjne dla instytucji zarządzających programami regionalnymi, pozostawiając im swobodę w określeniu przedmiotu projektów najbardziej pożądanych w kontekście potrzeb rozwojowych danego województwa oraz kryteriów ich wyboru, w tym m.in. ocenę możliwości wsparcia rozwiązań technicznych i technologicznych, takich jak budowa zamkniętych obiegów wody oraz biologicznych obiegów zamkniętych wody w projektach GOZ. Odnosząc się do pytania dotyczącego tzw. rozporządzenia GBER uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, należy zauważyć, że art. 47 tego rozporządzenia nie porusza

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP)

³ Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027

⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

⁵ Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej

koncepcji „potencjału rynkowego”. Należy również zaznaczyć, że organy krajowe nie mają możliwości dokonywania wykładni lub doprecyzowywania przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Kompetencje w tym zakresie należą do Komisji Europejskiej i sądów unijnych.

- 2. Czy dokumenty, takie jak pozwolenie na budowę i pozwolenie wodnoprawne, które są wymagane w przypadku modernizacji, przebudowy lub budowy obiegów zamkniętych wody, mogą być dostarczane na dzień podpisania umowy dotacyjnej z instytucją finansującą, a nie na dzień składania wniosku lub nabór do takich projektów może zostać wydłużony tak, aby umożliwić uzyskanie niezbędnych pozwoleń?**
- 3. Czy istnieje możliwość wprowadzenia zwolnienia z opłat za ścieki na okres 3 lat dla przedsiębiorców, którzy zrealizują inwestycje polegające na zawróceniu 60–80% wody w obiegu zamkniętym?**

W Polsce realizowanych jest obecnie 6 programów krajowych oraz 16 programów regionalnych, przy czym każdy z nich ma inną specyfikę. Instytucje zarządzające poszczególnymi programami szczegółowo określają warunki naboru, zakres oraz terminy dostarczania wymaganej dokumentacji. Pełny zakres zasad dotyczących naborów oraz inne niezbędne informacje dostępne są na stronie funduszeuropejskie.gov.pl.

- 4. Czy Ministerstwa rozważają stworzenie dedykowanego instrumentu dotacyjnego lub pożyczkowego dla przedsiębiorców z sektora MŚP, prowadzących samoobsługowe myjnie samochodowe działające ponad 10 lat i wymagające modernizacji, w celu ograniczenia zużycia wody, zanieczyszczenia oraz kosztów eksploatacji?**

W ramach obecnej perspektywy finansowej MFiPR nie przewiduje wsparcia dedykowanego MŚP zarządzającym samoobsługowymi myjniemi samochodowymi. Dostępne środki finansowe zostały skoncentrowane na realizacji strategicznych celów w sektorze gospodarki odpadami, które zostały opisane w pkt 1.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pani Paulina Hennig-Kloska, Minister Klimatu i Środowiska

Pan Krzysztof Paszyk, Minister Rozwoju i Technologii

Pan Dariusz Klimczak, Minister Infrastruktury